



Program LIFE dla Samorządów

Konwent Marszałków Województw RP
Poznań, 13 czerwca 2023 r.

Zakres prezentacji



Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej



Wstęp do Programu LIFE



Nabór LIFE 2023



Ranking województw / samorządów
wojewódzkich



Zakres prezentacji



Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej



Wstęp do Programu LIFE



Nabór LIFE 2023



Ranking województw / samorządów
wojewódzkich





The future is green

The future is *Life*

Program LIFE
to jedyny unijny program wspierający działania na rzecz środowiska
i klimatu.

5 600+
Projektów

od 1992

1 100
Projektów

w trakcie
realizacji

€5.4
mld.

Budżet
2021 - 2027

€611
mln.

Budżet naborów
2023

Program LIFE 2021 - 2027



Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

4 podprogramy

**Przyroda
i różnorodność
biologiczna**



**Gospodarka o obiegu
zamkniętym i jakość
życia**



**Łagodzenie
zmiany klimatu
i adaptacja**



**Przejęcie na
czystą energię**



Projekty działań standardowych (SAP)



Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

**Opracowywanie,
demonstrowanie
i promowanie
innowacyjnych technik,
metod i strategii**

**Zwiększanie bazy wiedzy
i stosowanie dobrych
praktyk**

**Wspieranie rozwoju,
wdrażania, monitorowania
i egzekwowania
ustawodawstwa UE
i polityki**

**Pełnienie roli katalizatora
we wprowadzaniu na wielką
skalę skutecznych
rozwiązań technicznych
i związanych z polityką UE**

**To elastyczne narzędzie,
dostępne dla podmiotów
działających we wszystkich
sektorach (publicznym,
pozarządowym
i prywatnym)**

**Dofinansowanie z KE -
średnio 1 - 2 mln EUR**

Projekty strategiczne (STRAT)



Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Są przeznaczone do
wspierania realizacji
określonych planów
i strategii

Na dużą skalę
terytorialną

Przy pełnym
zaangażowaniu
interesariuszy

Mają mobilizować,
angażować
i koordynować
uzupełniające
źródła finansowania

Średni okres
realizacji: 5-10 lat

Dofinansowanie z KE
- średnio 10 mln EUR



ŁAGODZENIE ZMIAN KLIMATU I DOSTOSOWANIE SIĘ DO JEGO ZMIAN

- Krajowe plany w zakresie energii i klimatu** (KPEiK) na podstawie rozporządzenia 2018/1999 w sprawie zarządzania unią energetyczną i działań na rzecz klimatu.
- Krajowe Plany Działań na rzecz Efektywności Energetycznej** (NEEAP).
- Krajowe lub regionalne strategie adaptacyjne lub plany działania.**
- Miejskie lub społecznościowe plany działania** będące pionierami w przejściu do społeczeństwa neutralnego dla klimatu i/lub odpornego na zmiany klimatu.
- Krajowe, regionalne lub branżowe/sektorowe strategie ograniczania emisji gazów cieplarnianych lub mapy drogowe dla gospodarki przyczyniające się do neutralności klimatycznej.**



GOSPODARKA O OBIEGU ZAMKNIĘTYM I JAKOŚĆ ŻYCIA

- Gospodarka o obiegu zamkniętym:** krajowe lub regionalne plany działania, strategie, mapy drogowe lub podobne, które są oficjalnie zatwierdzone, obejmują konkretne i wymierne działania lub cele, z jasnym harmonogramem i są zgodne lub uzupełniają cele unijnego **Planu działania na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym**.
- Odpady:** krajowe i regionalne plany gospodarki odpadami (WMP) i/lub **programy zapobiegania powstawaniu odpadów** zgodnie z art. 28 i 29 dyrektywy ramowej w sprawie odpadów 2019/10047.
- Woda:** Plany gospodarowania wodami w dorzeczu (PRP) zgodnie z załącznikiem VII Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/608, **Plany Zarządzania Ryzykiem Powodziowym (PZRP)** zgodnie z Dyrektywą Powodziową 2007/609, **Strategie Morskie** zgodnie z Dyrektywą Ramową Strategii Morskiej 2008/5610.
- Powietrze:** **plany jakości powietrza** zgodnie z dyrektywą w sprawie jakości powietrza 2008/5011 lub krajowe programy kontroli zanieczyszczenia powietrza (NAPCP) zgodnie z dyrektywą w sprawie krajowych pułapów emisji 2016/228412.

Projekty strategiczne (STRAT)




Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

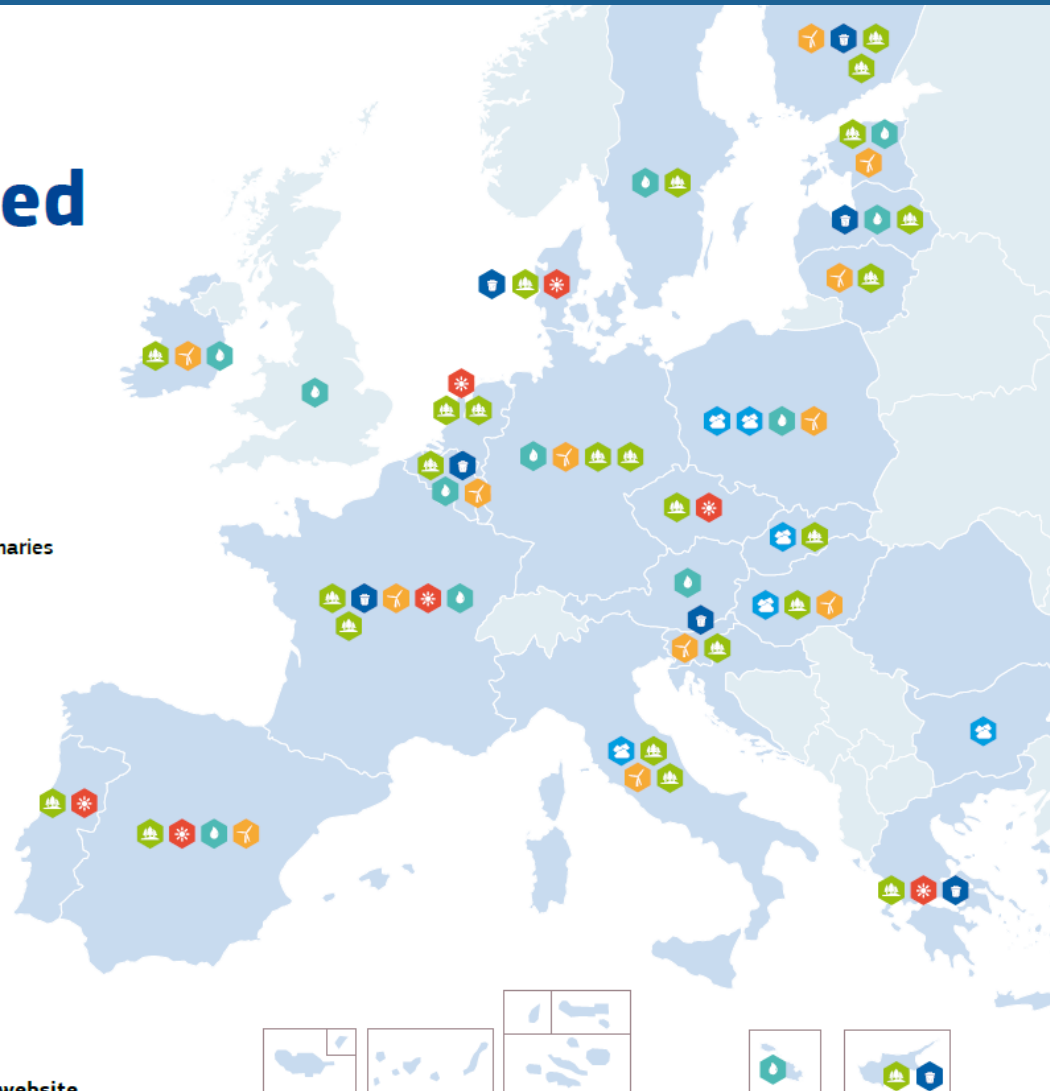
70 Integrated Projects so far

2014 ▶ 2020

Click on the map icons to see
the corresponding project summaries

- 25  Nature
- 12  Water
- 6  Air
- 8  Waste
- 12  Climate Change Mitigation
- 7  Climate Change Adaptation

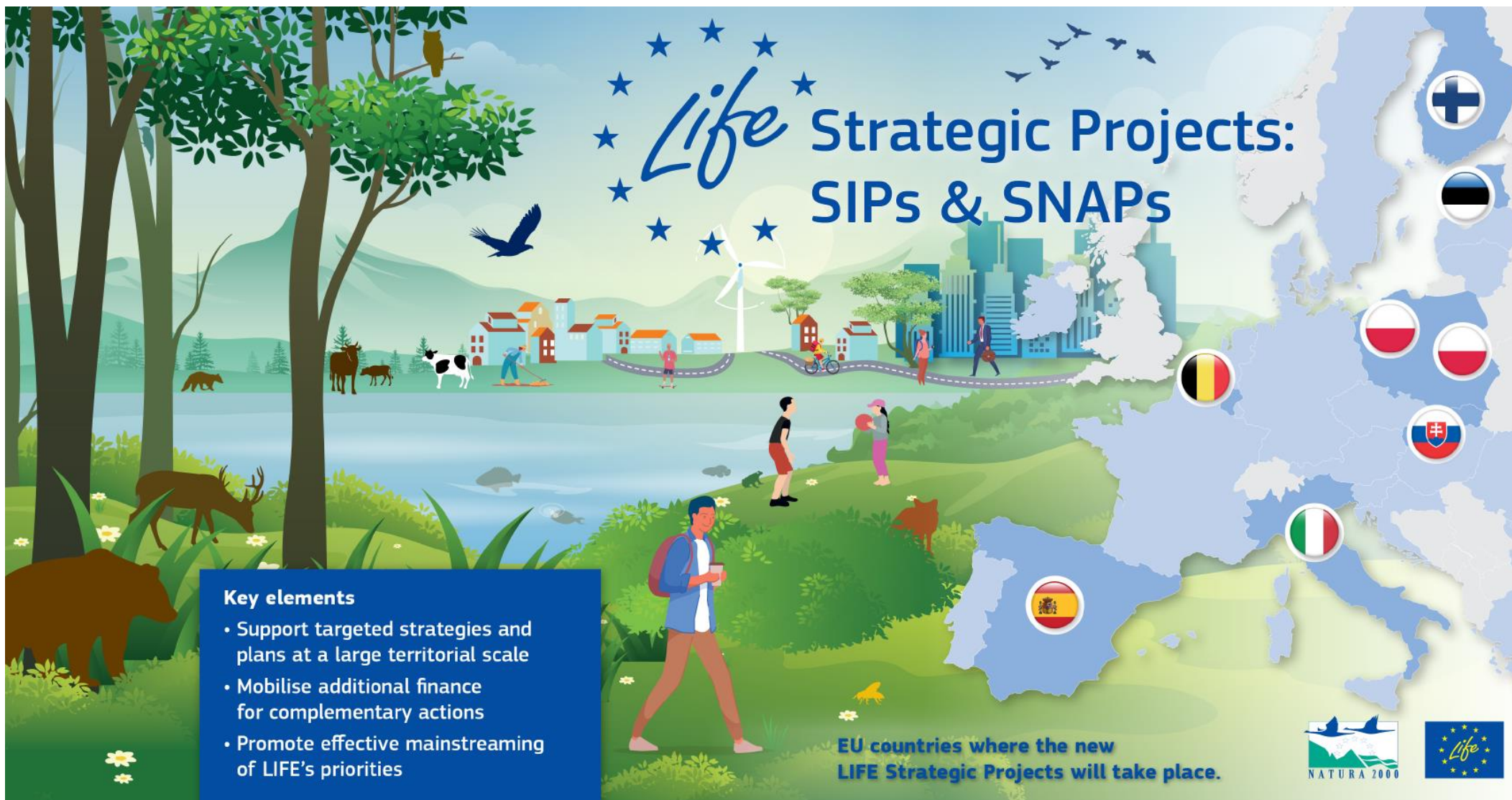
You can see a **complete list** of
LIFE Integrated Projects **on our website**



Projekty strategiczne (STRAT)



Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej



Najnowsze wnioski dot. projektów strategicznych do Programu LIFE



Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Tytuł / Obszar	Wnioskodawca	Całkowity koszt [euro]	Środki KE [euro]	Środki NFOŚiGW [PLN]	Etap w KE	Etap w NFOŚiGW
Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040	Województwo Wielkopolskie	18 006 281	10 803 768	28 590 197	Umowa podpisana	Umowa podpisana
Skuteczne wdrożenie Programu Ochrony Powietrza dla województwa podkarpackiego z uwzględnieniem problemu ubóstwa energetycznego: Podkarpackie - żyj i oddychaj	Województwo Podkarpackie	23 400 000	14 040 000	38 410 281	Trwa ocena	Wstępna deklaracja współfinansowania
Odpady / Gospodarka o obiegu zamkniętym	Województwo Pomorskie	-	-	-	Praca nad fizyką projektową / wnioskiem	Konsultacje z KPK LIFE

Zakres prezentacji



Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej



Wstęp do Programu LIFE



Nabór LIFE 2023



Ranking województw / samorządów
wojewódzkich



Terminy naborów 2023



Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Nabory wniosków do Programu LIFE (prowadzone przez KE)

Publikacja zaproszeń do składania wniosków:

18 kwietnia 2023 r.

Terminy składania wniosków:

Projekty dotyczące działań standardowych (SAP)

NAT/ENV

CLIMA

6 września 2023 r.

21 września 2023 r.

Inne działania (OA)

Przejście na czystą energię - CET

16 listopada 2023 r.

Projekty strategiczne (SIP i SNAP)

termin złożenia fiszki projektowej

termin złożenia pełnego wniosku

5 września 2023 r.

5 marca 2024 r.

Projekty wsparcia technicznego (TA)

na przygotowanie projektów strategicznych (SIP i SNAP)

7 września 2023 r.

Współfinansowanie Programu LIFE

- Dofinansowanie projektów LIFE ze środków krajowych w formie dotacji i/lub pożyczki)



- zwiększenie konkurencyjności polskich wniosków do **Programu LIFE**
- zbudowanie kompetencji do właściwego przygotowania i prowadzenia projektów



- zwiększenie zainteresowania **Programem LIFE** przez potencjalnych wnioskodawców
- zwiększenie pozyskiwania i wykorzystywania środków z **Programu LIFE**



Inkubator wniosków LIFE

Finansowanie przygotowania projektów / wniosków LIFE do KE – do 80 tys zł, ale nie więcej niż 0,6% wartości zaakceptowanych przez KE kosztów kwalifikowanych

Bezzwrotny grant wypłacany w 4 lub 5 transzach



LIFE Support

- eKonsultant LIFE
Wsparcie merytoryczne specjalistów NFOŚiGW w przygotowaniu projektów i wniosków do KE (telefoniczne, mailowe oraz osobiste)
- Szkolenia
- Warsztaty
- Webinaria dla potencjalnych wnioskodawców



Finansowanie projektów LIFE



Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

KOMISJA EUROPEJSKA:

Dotacja od **60%** do **95%** kosztów kwalifikowanych

NFOŚiGW:

Dotacja do **35%*** kosztów kwalifikowanych
Pożyczka

- na wkład własny,
- na zapewnienie płynności finansowej,

Inkubator wniosków LIFE - do 80 tys. zł na przygotowanie projektu / wniosku do LIFE

* w przypadku PJB do 40%¹⁶ kk

Inkubator wniosków LIFE 2023



Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Wnioskodawcy samorządowi

Gmina Poddębice
(woj. łódzkie)

Województwo
Świętokrzyskie -
Zespół
Świętokrzyskich
i Nadnidziańskich
Parków
Krajobrazowych
w Kielcach

Powiat Kłodzki
(woj. dolnośląskie)

Gmina Skawina
(woj. małopolskie)



< Powrót

Aktualności LIFE



19.05.2023

Tłumaczenie pierwszego z „Zaproszeń do składania wniosków” w Programie LIFE 2023 jest już dostępne

Miło nam poinformować, że jest już dostępne pierwsze z serii roboczych tłumaczeń „Zaproszeń do składania wniosków” (ang. „Call for proposals”) w Programie LIFE 2023!

18.05.2023

Rusza nabór na współfinansowanie przez NFOŚiGW projektów LIFE z naborów 2023 roku

Od 1 czerwca 2023 r. można aplikować do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej o współfinansowanie projektów LIFE składanych do Komisji Europejskiej w ramach naborów ogłoszonych w 2023 roku.



Nowy nabór na współfinansowanie przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej projektów LIFE z naborów 2023 roku

Newsletter

Zapisz się na newsletter

1. Wskaż interesujące Cię kategorie *

Można zaznaczyć kilka odpowiedzi.

- Aktualności
- Nabory wniosków
- Edukacja
- Program LIFE
- Środki norweskie i EOG

[Newsletter - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - Portal Gov.pl \(www.gov.pl\)](#)

LIFE dla samorządów



Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej



Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

@nfosigw 2,35 tys. subskrybentów 307 filmów

Więcej informacji o tym kanale >

GLÓWNA

WIDEO

NA ŻYWO

PLAYLISTY

KANAŁY

INFORMACJE



LIFE 2023



LIFE w biznesie - Close2Market (C2M)

Playlista · Narodowy Fundusz Ochron...
Zaktualizowano 6 dni temu
Wyświetl całą playlistę



Rola NFOŚiGW we wdrażaniu LIFE w Polsce

Playlista · Narodowy Fundusz Ochron...
Zaktualizowano 6 dni temu
Wyświetl całą playlistę



Dofinansowane projekty LIFE

Playlista · Narodowy Fundusz Ochron...
Zaktualizowano 6 dni temu
Wyświetl całą playlistę



Dzień Informacyjny LIFE - Perspektywa 2021-2027

Playlista · Narodowy Fundusz Ochron...
Zaktualizowano 5 dni temu
Wyświetl całą playlistę



Gdzie można znaleźć informacje o Programie LIFE-...

Playlista · Narodowy Fundusz Ochron...
Zaktualizowano 5 dni temu
Wyświetl całą playlistę



Webinarium - konferencja online pn. Finansowanie ochrony...

Playlista · Narodowy Fundusz Ochron...
Zaktualizowano 5 dni temu
Wyświetl całą playlistę

LIFE 2022



#LIFE webinarium 2022.03.22 „Inkubator wniosków LIFE 2022...

Playlista · Narodowy Fundusz Ochron...
Wyświetl całą playlistę



#LIFE webinarium 2022.03.11 „Europejskie klimatyczne...

Playlista · Narodowy Fundusz Ochron...
Wyświetl całą playlistę



#LIFE webinarium 2022.03.03 „Program LIFE dla samorządów”

Playlista · Narodowy Fundusz Ochron...
Wyświetl całą playlistę



#LIFE webinarium 2022.02.25 Europejskie środowiskowe...

Playlista · Narodowy Fundusz Ochron...
Wyświetl całą playlistę



#LIFE webinarium 2022.02.24 EUROPEJSKIE PRZYRODNICZE...

Playlista · Narodowy Fundusz Ochron...
Wyświetl całą playlistę

Zakres prezentacji



Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej



Wstęp do Programu LIFE



Nabór LIFE 2023



Ranking województw / samorządów
wojewódzkich



Ranking województw 2023*



L.p.	Województwo	Liczba umów dotacji	%	Budżet projektów	%	Łączne dofinansowanie NFOŚiGW	%	Zmiana
4	podlaskie	12	10%	153 943 732 zł	11%	54 807 354 zł	11%	b/z
5	dolnośląskie	8	7%	93 800 411 zł	7%	38 227 410 zł	7%	b/z
6	wielkopolskie	5	4%	90 363 790 zł	6%	31 792 564 zł	6%	8↑
7	zachodniopomorskie	4	3%	42 570 043 zł	3%	17 226 216 zł	3%	1↓
8	warmińsko-mazurskie	4	3%	29 439 975 zł	2%	10 969 994 zł	2%	1↓
9	świętokrzyskie	2	2%	27 778 843 zł	2%	8 996 615 zł	2%	1↓
10	lubuskie	6	5%	23 041 147 zł	2%	9 560 232 zł	2%	1↓
11	pomorskie	4	3%	21 076 836 zł	1%	6 765 022 zł	1%	1↓
12	łódzkie	4	3%	15 880 962 zł	1%	6 055 027 zł	1%	b/z
13	lubelskie	3	3%	15 614 020 zł	1%	6 260 318 zł	1%	2↓
14	opolskie	1	1%	12 858 656 zł	1%	5 054 845 zł	1%	1↓
Razem		117		1 434 056 514 zł		514 141 046 zł		

*Beneficjent koordynujący projektu LIFE ma siedzibę na terenie województwa

Ranking projektów samorządowych 2023*



Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

L.p.	Województwo	Liczba umów dotacji	%	Budżet projektów	%	Łączne dofinansowanie NFOŚiGW	%	Zmiana
4	mazowieckie	2	11%	36 691 318 zł	9%	11 867 117 zł	9%	1↓
5	świętokrzyskie	2	11%	27 778 843 zł	7%	8 996 615 zł	7%	1↓
6	opolskie	1	5%	12 858 656 zł	3%	5 054 845 zł	4%	1↓
7	warmińsko-mazurskie	2	11%	12 383 814 zł	3%	3 686 727 zł	3%	1↓
8	podlaskie	1	5%	581 111 zł	0%	203 389 zł	0%	1↑
Razem		19		421 250 204 zł		134 019 006 zł		

*Beneficjentem koordynującym projektu LIFE jest samorząd z danego województwa województwa

Kolejne wydarzenia



Już dzisiaj zapraszamy na **Dzień Informacyjny LIFE**, które będziemy organizować w formie stacjonarnej na przełomie września i października br.

Podczas tego wydarzenia będziemy promować Program LIFE w całej jego różnorodności i przy okazji świętować 15 rocznicę zaangażowania NFOŚiGW we wdrażaniu Programu LIFE w Polsce.





Krajowy Punkt Kontaktowy LIFE
e-mail: life@nfosigw.gov.pl

Projekty przyrodnicze
tel.: (22) 459 59 22

Projekty środowiskowe i klimatyczne
tel.: (22) 459 59 24

Konsultacje wniosków:
e-mail: ekonsultantLIFE@nfosigw.gov.pl



Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej



Narodowy Fundusz Ochrony
Środowiska i Gospodarki Wodnej
ul. Konstruktorska 3a
02-673 Warszawa